

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-12-05
Besvaras senast
2025-12-17 kl. 12.00

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2025/26:289 Eventuella systematiska brister inom Polismyndigheten

Efter att ha stoppat en livsfarlig mopedist dömdes en polisman, trots att ingripandet var kort, kontrollerat och riskfritt, av Högsta domstolen för tjänstefel.

Polismannen skriver själv i en debattartikel (<https://samnytt.se/polisen-carl-jag-doms-for-polisens-egna-brister-inte-for-mitt-ingripande>) om händelsen och domen.

Han beskriver hur den förare han stoppade under flera veckor hade kört vårdslöst, stört och hindrat poliser på väg till andra uppdrag och riskerat andra människors liv och hälsa på ett oacceptabelt sätt. Detta utan att polisen visat tillstymmelse till intresse för honom. Han menar också att detta var ett högst beräknat beteende i syfte att bli just jagad. Förarens klasskamrater har i efterhand berättat att föraren innan händelsen uttalat: ”Polisen kan inte stoppa mig, jag kommer aldrig stanna!”

Den aktuella dagen ska han ha uppträtt likadant: höga farter, farliga manövrar på gång- och cykelbanor helt oprovocerat. För att förhindra att detta beteende fortsatte valde polismannen därför att använda motorcykel för att söka upp och kunna stoppa honom med minsta möjliga risk. Förföljandet ska enligt polismannen ha varat knappt tre minuter. Sedan var föraren omhändertagen. Ingen skadades och ingen egendom förstördes. Ändå får polismannen en fällande dom med böter och 42 000 kronor i kostnader.

Enligt polismannen är grunden till domen Polismyndighetens föreskrift FAP 104-1, som han menar är otydligt skriven, saknar förarbeten och innehåller tolkningsbara allmänna råd. Varken tingsrätt eller hovrätt tolkade den så restriktivt som Högsta domstolen gjorde.

”Det är orimligt att en intern föreskrift ska behöva en HD-dom för att bli begriplig. I yttre tjänst måste vi fatta beslut på sekunder. Vi kan inte bygga våra bedömningar på att framtida domstolar ska tolka interna dokument som vi inte kommer få undervisning i”, skriver polismannen och fortsätter:

”När HD hävdar att jag ’måste ha fått klart för mig’ att särskilda regler gäller vid förföljande av motorfordon stämmer det delvis. Föregående föreskrift sa att förföljande av tvåhjuliga fordon skulle ske med stor försiktighet och

restriktivitet. Den nu gällande FAP 104-1 trädde i kraft efter min MC-utbildning, och har aldrig heller fått den föredragen i någon fortbildning. Jag har helt enkelt aldrig fått information om den FAP jag nu döms efter.

Den årliga avrostningen handlar huvudsakligen om körteknik och säkerhet – inte om juridik eller nya föreskrifter.”

Polismannen menar vidare att Polismyndigheten har lagt ansvaret för att hålla sig uppdaterad på individen, trots att man har runt 85 FAP:ar och ett stort antal lagar och instruktioner som ändras löpande. Ingen arbetstid avsätts för att läsa in allt detta. Den tiden ska i så fall tas från operativt arbete.

HD menar att ”synnerliga skäl” för att förfölja tvåhjuliga fordon bara finns när föraren är särskilt farlig för andra människors liv eller hälsa. Enligt polismannen körde den unga mopedisten i 50–70 kilometer i timmen på gång- och cykelvägar, nära pensionärer och barnfamiljer. Han hade uppträtt farligt vid flera tidigare tillfällen.

Polismannen skriver också:

”Prejudicerande dom skapar passivitet, inte säkerhet. HD:s dom innebär att poliser framöver riskerar att göra sig skyldiga till brott om de ingriper mot flyende tvåhjuliga fordon – även om ingripandet sker på ett sätt som minimerar riskerna. Detta riskerar att leda till passivitet. När poliser tvekar att agera av rädsla för att bli åtalade riskerar säkerheten i samhället att minska. Det är en farlig utveckling.”

Justitieministern kan givetvis inte kommentera den aktuella domen, men den visar ju på att det kan finnas systematiska brister inom Polismyndigheten.

Jag vill därför fråga justitieminister Gunnar Strömmer:

Avser ministern att vidta några generella åtgärder för att komma till rätta med eventuella systematiska brister inom Polismyndigheten?

.....

Björn Söder (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch